

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft een aantal vragen en opmerkingen aan de Minister van Economische Zaken voorgelegd over de geannoteerde agenda informele Energieraad 20 september 2017 (Kamerstuk 21 501-33, nr. 663) en het verslag Energieraad van 26 juni 2017 (Kamerstuk 21 501-33, nr. 660).

De fungerend voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Ziengs

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
De Vos

Inhoudsopgave	blz.
I	
Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie	3
Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie	3
Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie	4
II	
Antwoord/Reactie van de Minister	5

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de informele Energieraad die op 20 september zal plaatsvinden onder Ests voorzitterschap in Tallinn. Deze leden zien in de gezamenlijke bijeenkomst met de transportministers een mooie kans om beide sectoren te verbinden in de verduurzamingsopgave waar we voor staan. Transport is hierin een belangrijk onderdeel.

De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat een goed werkende energiemarkt een energiemarkt is die zorgt voor betrouwbare, betaalbare en schone energie. Grensoverschrijdende samenwerking is hiervoor essentieel zolang dit de betaalbaarheid en betrouwbaarheid van ons energiesysteem niet in gevaar brengt. De samenwerking binnen Europa is essentieel om een goed werkende Europese elektriciteitsmarkt te bewerkstelligen, hierover delen het kabinet en de leden van de VVD-fractie dezelfde mening. Graag zien deze leden wel een bevestiging dat de betrouwbaarheid en betaalbaarheid van ons energiesysteem hierdoor niet in gevaar komt. Ook de verduurzaming van ons energiesysteem is een belangrijk onderdeel voor de leden van de VVD-fractie. In hoeverre komt de samenwerking de verduurzaming ten goede? Welke gevaren ziet het kabinet en hoe worden deze gevaren voorkomen?

Naar aanleiding van de voorgenomen bijeenkomst over de financiering van de netwerken van transport, energie en telecom vragen deze leden tot welke resultaten de Connecting Europe Facility (CEF) inmiddels heeft geleid en welke investeringen er in Nederland zijn gedaan of zijn voorgenomen om te doen.

De invulling van het CEF-budget is voor de leden van de VVD-fractie een punt van zorg. Interconnectie tussen Europese landen vinden deze leden van groot belang. Nederland heeft een goede interconnectie met de buurlanden en investeert hier ook flink in. De Nederlandse belastingbetaler mag niet de dupe worden van minder goede interconnectie in andere landen. Elkaar helpen vinden deze leden prima maar als de Nederlandse belastingbetaler betaald, moet dit de betrouwbaarheid en betaalbaarheid van het Nederlandse energiesysteem ten goede komen. Graag zien zij hierop een bevestigende reactie van het kabinet tegemoet.

In de geannoteerde agenda lezen de leden van de VVD-fractie dat het Estse voorzitterschap een politieke verklaring heeft opgesteld omtrent de digitalisering in de energiesector. Kan het kabinet deze verklaring delen met de Kamer inclusief een appreciatie? Graag ontvangen deze leden een bevestiging dat de Minister deze verklaring niet tekent voordat de Kamer deze verklaring heeft kunnen beoordelen. Ook concrete vervolgacties moeten bekend zijn voordat de politieke verklaring wordt ondertekend.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie zijn geïnteresseerd in de voortgang van de besprekingen rond de richtlijn marktontwerp elektriciteitsmarkt. Deze leden hebben daarover nog een aantal vragen aan de Minister.

De leden van de D66-fractie lezen dat de Commissie voorstelt om meer bevoegdheden naar het regionale niveau te tillen ter bevordering van regionale samenwerking op de elektriciteitsmarkt. De voorgenoemde leden vragen de Minister om aan te geven hoe de Commissie die regionale samenwerkingsverbanden zou willen inrichten. Welke bevoegdheden zouden worden overgeheveld en wie zou toezicht houden op de werkzaamheden? Welke alternatieve mogelijkheden ziet de Minister om de gewenste regionale samenwerking te bevorderen? En welke lidstaten zijn voor en welke lidstaten zijn tegen het voorstel van de Commissie op dit onderwerp?

De leden van de D66-fractie zijn van mening dat het van groot belang is om onze elektriciteitsvoorziening voor te bereiden op een toekomst met meer hernieuwbare, weersafhankelijke bronnen. Deze leden vragen het kabinet of het Commissievoorstel voldoende mogelijkheden geeft om ervoor te zorgen dat er in alternatieven voor netverzwaring, zoals opslag, wordt geïnvesteerd.

De leden van D66-fractie vragen de Minister of het Commissievoorstel rond het marktontwerp van elektriciteitsmarkt ook de verdere scheiding tussen productie en netbeheer in Europa regelt, en zo ja op welke manier, en zo nee, in hoeverre de Minister dit onderwerp heeft opgeworpen in de discussies in de Raad.

De leden van de D66-fractie vragen de Minister om aan te geven welke gevolgen het voorstel van de commissie rond «priority dispatch» zou hebben voor de Nederlandse hernieuwbare energieproducenten en «proconsumenten», alsook voor de hoeveelheid geproduceerde hernieuwbare elektriciteit.

De leden van de D66-fractie vragen de Minister om uiteen te zetten welke gevolgen de instelling van een capaciteitsmechanisme zou hebben voor de Europese elektriciteitsmarkt, waaronder het prijsmechanisme, de consumentenbescherming de ontwikkeling van hernieuwbare energie en de leveringszekerheid, en welke voordelen en welke nadelen de Minister in het voorstel van de Commissie ziet.

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de informele bijeenkomst van energieministers op 20 september 2017 en hebben hier enkele vragen over.

De leden van de GroenLinks-fractie willen dat de Minister zich inzet voor een veel ambitieuzer doel voor duurzame energie dan 27% in 2020. Dat is nodig in het licht van het klimaatakkoord van Parijs: het doel van 27% is afgesproken voordat het klimaatakkoord is gesloten en is inmiddels achterhaald. Ook wordt een hoger doel steeds haalbaarder gezien de prijsontwikkelingen binnen de duurzame energiesector waarin spectaculaire kostendalingen plaatsvinden. Is de Minister bereid zich in te spannen voor een ambitieuzer doel voor duurzame energie?

De leden van de GroenLinks-fractie zijn blij dat in de Tallinn e-Energy declaration ook aandacht wordt geschonken aan cyberveiligheid. Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor het slagen van de digitalisering van de energiesector. Het is nog onbekend wat de vervolgstappen zijn van deze verklaring, kan de Minister erop aandringen om op het gebied van cyberveiligheid nauwer samen te werken waarbij deze verklaring een startpunt zou kunnen zijn?

Deze leden dringen erop aan dat als er gesproken wordt over de Connecting Europe Facility (CEF) en het Europees Fonds voor Strategische Investerings (EFSI), erop wordt aangedrongen dat al deze investeringen ten goede komen aan de transitie naar een duurzame economie en dat de fossiele economie niet wordt gesubsidieerd. Is de Minister hiertoe bereid?

De leden van de GroenLinks-fractie lezen dat de Minister kritisch is ten aanzien van het Commissievoorstel om lidstaten die uiteindelijk onder hun bindend nationaal aandeel hernieuwbare energie voor 2020 komen, te verplichten om een financiële afdracht te doen aan een financieel platform. Welke prikkel wil de Minister introduceren om ervoor te zorgen dat het aandeel hernieuwbare energie niet zakt onder de bindende nationale doelen? Kan een fonds dat bijdraagt aan de energietransitie niet een win-winsituatie opleveren door te functioneren als een prikkel om het doel met betrekking tot duurzame energie te halen en, mocht een lidstaat dit doel niet halen, ervoor zorg te dragen dat dit doel toch dichterbij komt?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de voorliggende stukken. Zij stellen hierbij de volgende vragen.

De leden van de SP-fractie zien de voordelen van het koppelen van energie- en klimaatdoelen. Zowel de EU als ook Nederland zelf moeten nog forse stappen zetten om aan de CO₂-reductiedoelen te voldoen. Zij zijn echter kritisch op de wijze waarop de Commissie dit vorm wil geven binnen een vergaande Energie Unie.

De leden van de SP-fractie vragen wat wordt verstaan onder marktverstorende overheidsmaatregelen. Kunnen hier voorbeelden bij gegeven worden? Wordt bij het nastreven van een gelijk speelveld ook gedoeld op het wegnemen van stimuleringsmaatregelen ten aanzien van hernieuwbare energie? Zo ja, wordt dat wenselijk geacht? Hoe wordt voorkomen dat alle duurzame initiatieven al sneuvelen voor ze «markt-klaar» zijn? Deze leden vragen hier een verdere reflectie op.

De Nederlandse inzet richt zich op «meer flexibiliteit binnen de doelstellingen en tussen de doelstellingen», de leden van de SP-fractie vragen hier een verdere toelichting op. Welke mate van flexibiliteit binnen de doelstellingen wordt wenselijk geacht en hoe ziet het kabinet flexibiliteit tussen de verschillende doelstellingen voor zich? Hoe zou deze flexibiliteit moeten worden vormgegeven? Deze leden vrezen hierbij een nog verdergaande marktwerking ten aanzien van de energievoorziening.

Kunnen de bezwaren ten aanzien van het voorstel om lidstaten die uiteindelijk onder hun bindend nationaal aandeel hernieuwbare energie voor 2020 komen, te verplichten om een financiële afdracht te doen aan een financieel platform, worden toegelicht?

De leden van de SP-fractie zijn kritisch op de inzet van Nederland om zich te verzetten tegen een minimaal aandeel hernieuwbare energie. Nederland loopt al achter met het aandeel hernieuwbare energie, deze

leden wijzen erop dat de ambitie juist omhoog moet. Hoe wordt, wanneer gekeken zou worden naar een gemiddelde over een aantal jaar, voldoende groei per jaar verzekerd? Genoemde leden vragen of het doel van 27% hernieuwbaar in 2030 niet veel te laag ligt om de klimaatdoelen uit het Akkoord van Parijs te kunnen halen. Zij vragen hier een verdere toelichting op.

Verder vragen de leden van de SP-fractie hoe de duurzaamheidscriteria voor biomassa eruit zouden moeten zien volgens de Nederlandse inzet. In hoeverre zijn de ambitieuzere criteria die Nederland zou willen zien afwijkend van de huidige (voorgestelde) criteria? Deze leden zijn zeer kritisch op de huidige criteria, waarbij hout over de wereld wordt verscheept om te worden verbrand duurzaam wordt genoemd. Graag een verdere toelichting hierop.

II Antwoord/Reactie van de Minister